

Kwestie bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zadań realizowanych przez Prezesa URE

dr Małgorzata Nowaczek-Zaremba
Dyrektor Południowo-Wschodniego Oddziału
Terenowego Urzędu Regulacji Energetyki
z siedzibą w Krakowie

Zadania z zakresu spraw regulacji gospodarki paliwami i energią oraz
promowania konkurencji realizuje
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki.

Prezes URE reguluje działalność przedsiębiorstw energetycznych
zgodnie z ustawą i polityką energetyczną państwa zmierzając do
równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców
paliw i energii.

Akt prawny: ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne
(Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 z późn. zm.), zwana dalej
„Prawo energetyczne”.



Prezes Urzędu Regulacji Energetyki

jest centralnym organem administracji rządowej i
wykonuje swoje zadania przy pomocy

Urzędu Regulacji Energetyki

ul. Chłodna 64, 00-872 Warszawa

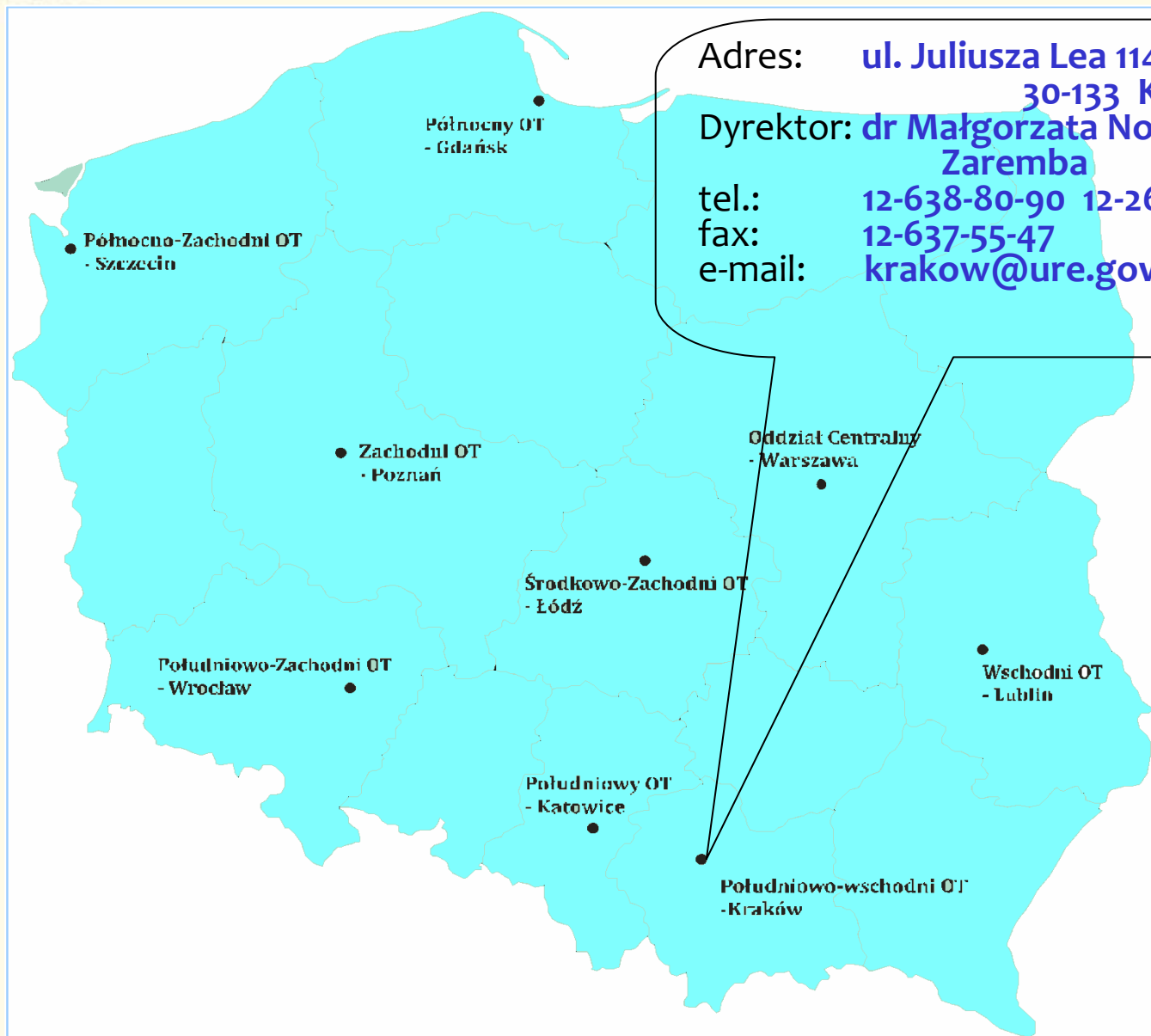
www.ure.gov.pl

Prezes URE wykonuje powierzone mu zadania przy pomocy Urzędu Regulacji Energetyki, w skład którego wchodzi Oddział Centralny w Warszawie oraz następujące oddziały terenowe:

- 1) północno-zachodni z siedzibą w Szczecinie;
- 2) północny z siedzibą w Gdańsku;
- 3) zachodni z siedzibą w Poznaniu;
- 4) wschodni z siedzibą w Lublinie;
- 5) środkowo-zachodni z siedzibą w Łodzi;
- 6) południowo-zachodni z siedzibą we Wrocławiu;
- 7) południowy z siedzibą w Katowicach;
- 8) południowo- wschodni z siedzibą w Krakowie



Oddziały Terenowe URE



Adres: **ul. Juliusza Lea 114,
30-133 Kraków**
Dyrektor: **dr Małgorzata Nowaczek -
Zaremba**
tel.: **12-638-80-90 12-268-73-20**
fax: **12-637-55-47**
e-mail: **krakow@ure.gov.pl**

Celem ustawy Prawo energetyczne jest tworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju kraju, **zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego**, oszczędnego i racjonalnego użytkowania paliw i energii, rozwoju konkurencji, przeciwdziałania skutkom naturalnych monopolii, uwzględniania wymogów ochrony środowiska, zobowiązań wynikających z umów międzynarodowych oraz **równoważenia interesów przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców paliw i energii – art. 1 ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne**

Regulacja – stosowanie określonych ustawą – Prawo energetyczne środków prawnych, włącznie z koncesjonowaniem, służących do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego, prawidłowej gospodarki paliwami i energią oraz ochrony interesów odbiorców.

Bezpieczeństwo energetyczne – stan gospodarki umożliwiający pokrycie bieżącego i perspektywicznego zapotrzebowania odbiorców na paliwa i w energię w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony – **art. 3 pkt 16 ustawy – Prawo energetyczne.**

Jako uzupełnienie definicji bezpieczeństwa energetycznego ustawa definiuje również :

- bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej,**
- bezpieczeństwo pracy sieci elektroenergetycznej,**
- równoważenie dostaw energii elektrycznej z zapotrzebowaniem na tę energię**
- zagrożenie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej .**



Prezes URE - kompetencje

Zadania z zakresu spraw regulacji gospodarki paliwami i energią oraz promowania konkurencji

Art. 23 ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne

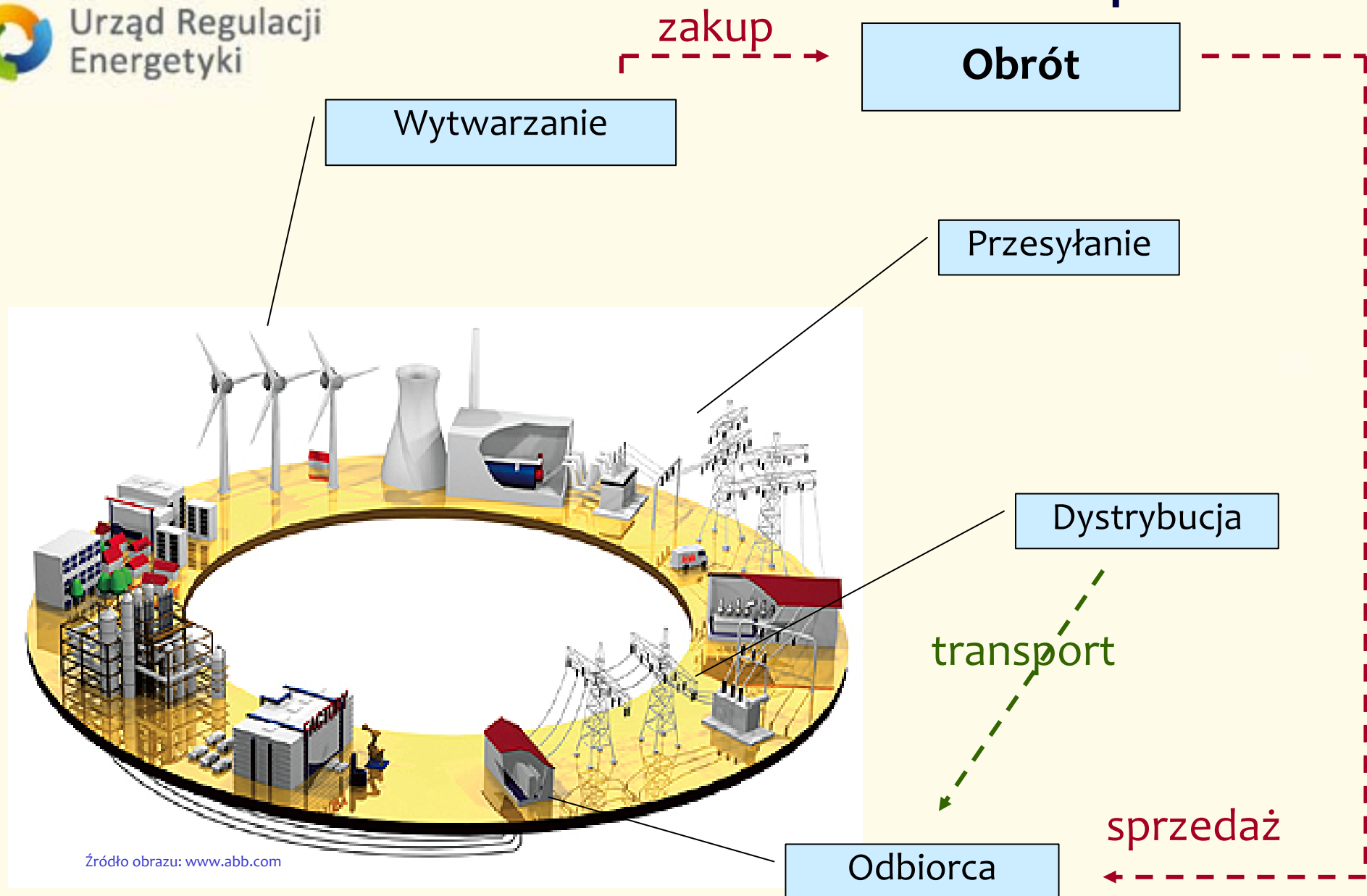
Do zakresu działania Prezesa URE należy m.in.

- udzielanie i cofanie koncesji,
- zatwierdzanie i kontrolowanie stosowania taryf paliw gazowych energii elektrycznej i ciepła,
- kontrolowanie standardów jakościowych obsługi odbiorców oraz kontrolowanie na wniosek odbiorcy dotrzymania parametrów jakościowych paliw gazowych i energii elektrycznej,
- rozstrzyganie sporów w zakresie określonym w art. 8 ust. 1
- nakładanie kar pieniężnych na zasadach określonych w ustawie
- współdziałanie z właściwymi organami w przeciwdziałaniu praktykom przedsiębiorstw energetycznych ograniczającym konkurencję
- monitorowanie funkcjonowania systemu gazowego i elektroenergetycznego w zakresie warunków przyłączenia podmiotów do sieci i ich realizacji oraz dokonywania napraw tej sieci, warunków świadczenia usług, bezpieczeństwa dostarczania paliw i energii elektrycznej, wypełniania przez operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych ich działań.



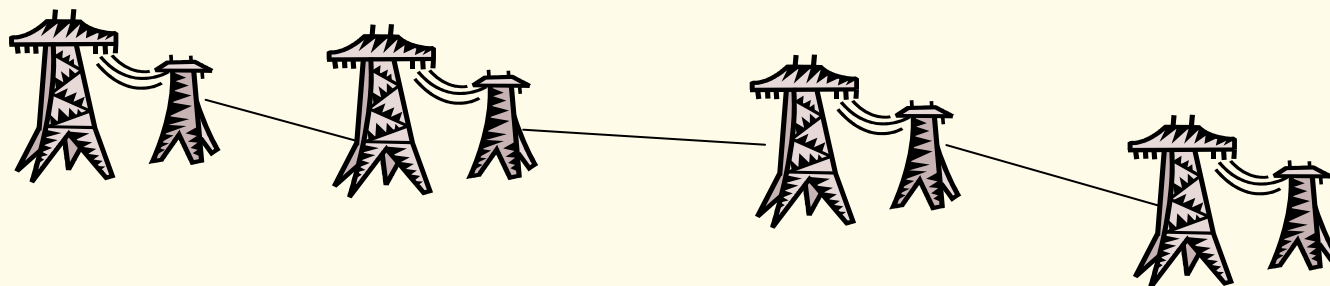
Urząd Regulacji
Energetyki

Wprowadzenie



Operator Systemu

- Przesyłowego (OSP)
- Dystrybucyjnego (OSD) + inni operatorzy



przedsiębiorstwo **zajmujące się przesyłem/ dystrybucją** energii, odpowiedzialne za ruch sieciowy, bezpieczeństwo funkcjonowania systemu dystrybucyjnego, eksploatację, konserwację, remonty oraz niezbędną rozbudowę sieci, w tym połączeń z innymi systemami

Do zadań Prezesa URE w dziedzinie monitorowania bezpieczeństwa energetycznego należy w szczególności:

- kontrolowanie wykonania obowiązków publicznoprawnych przez operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych (w tym w zakresie ciągłości i niezawodności dostaw),
- wyznaczanie operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych,
- zatwierdzanie instrukcji ruchu i eksploatacji sieci opracowanej przez ww. operatorów,
- kontrolowanie realizacji przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub operatora systemu połączonego obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia (WE) nr 714/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 lipca w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej, a także innych obowiązków organu regulacyjnego wynikających z tego rozporządzenia.



- Plany rozwoju (art. 16 ustawy)
- Odpowiedzialność przedsiębiorstw ciepłowniczych za prawidłowy ruch sieciowy (rozporządzenie systemowe)
- Obowiązki operatorów systemów (art. 9c ustawy)
- Niezależność operatorów (art. 9d ustawy)
- Instrukcja Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowej i Dystrybucyjnej (art. 9g)
- Wyznaczanie operatorów (art. 9h ustawy)
- Sprzedawcy z urzędu (art. 9i ustawy)
- Obowiązek utrzymywania zapasów paliw (art. 10 ustawy)

Obowiązki przedsiębiorstw energetycznych w zakresie ciągłości i niezawodności dostaw.

Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw lub energii, magazynowaniem paliw gazowych, skraplaniem gazu ziemnego lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego **jest zobowiązane utrzymywać zdolność urządzeń, instalacji i sieci do realizacji zaopatrzenia w te paliwa lub energię w sposób ciągły i niezawodny** przy zachowaniu obowiązujących wymagań jakościowych – **art. 4 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne.**



Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją ciepła są odpowiedzialne za ruch sieciowy i zapewnienie utrzymania należących do nich sieci oraz współdziałanie z innymi przedsiębiorstwami energetycznymi i odbiorcami korzystającymi z sieci – **art. 9b ustawy – Prawo energetyczne.**

Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest zobowiązane do spełnienia technicznych warunków dostarczania paliw gazowych lub energii określonych w przepisach wykonawczych do ustawy oraz w odrębnych przepisach i koncesji – **art. 7 ust. 4 ustawy -Pe**

Budowa/rozbudowa sieci

Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest zobowiązane zapewnić realizację i finansowanie budowy i rozbudowy sieci w tym na potrzeby przyłączania podmiotów ubiegających się o przyłączenie na warunkach określonych w przepisach wykonawczych do ustawy i art. 46 oraz w założeniach i planach zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe - **art. 7 ust. 6 ustawy –Pe.**



GAZ

Obowiązki operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych – art. 9c do 9d ustawy – Pe

Operator systemu przesyłowego, dystrybucyjnego, magazynowania paliw gazowych i skraplania gazu ziemnego lub operator systemu połączonego gazowego [...] jest odpowiedzialny m.in. za:

1. bezpieczeństwo dostarczania paliw gazowych poprzez zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu gazowego i realizację umów z użytkownikami systemu,
2. prowadzenie ruchu sieciowego w sposób skoordynowany i efektywny z zachowaniem wymaganej niezawodności dostarczania paliw gazowych i ich jakości,
3. eksploatację konserwację i remonty sieci, instalacji i urządzeń, wraz z połączeniami z innymi systemami gazowymi, w sposób gwarantujący niezawodność funkcjonowania systemu gazowego,
4. zapewnienie długoterminowej zdolności systemu gazowego w celu zaspakajania uzasadnionych potrzeb w zakresie przesyłania paliw gazowych w obrocie krajowym i transgranicznym, dystrybucji tych paliw i ich magazynowania lub skraplania gazu ziemnego, a także w zakresie rozbudowy systemu gazowego.



Energia elektryczna

Obowiązki operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych – art. 9c do 9d ustawy – PŁ

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. /TAURON Dystrybucja S.A.

Operator systemu przesyłowego, elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego w zakresie systemu przesyłowego [...], jest odpowiedzialny m.in. za:

1. bezpieczeństwo dostarczania energii elektrycznej poprzez zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania systemu elektroenergetycznego i odpowiedniej zdolności przesyłowej w sieci przesyłowej elektroenergetycznej,
2. prowadzenie ruchu sieciowego w sieci przesyłowej w sposób efektywny z zachowaniem wymaganej niezawodności dostarczania energii elektrycznej i jakości jej dostarczania,
3. eksploatację, konserwację i remonty sieci, instalacji i urządzeń, wraz z połączeniami z innymi systemami elektroenergetycznymi, w sposób gwarantujący niezawodność funkcjonowania systemu elektroenergetycznego,
4. zapewnienie długoterminowej zdolności systemu elektroenergetycznego w celu zaspakajania uzasadnionych potrzeb w zakresie przesyłania energii elektrycznej w obrocie krajowym i transgranicznym, w tym w zakresie rozbudowy sieci przesyłowej.



Obowiązki operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych – art. 9c do 9d ustawy – Pe.

Operator systemu przesyłowego, elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego w zakresie systemu przesyłowego [...], jest odpowiedzialny m.in. za:

5. współpracę z innymi operatorami systemów elektroenergetycznych przedsiębiorstwami energetycznymi w celu niezawodnego i efektywnego funkcjonowania systemów elektroenergetycznych oraz skoordynowania ich rozwoju,
6. dysponowanie mocą jednostek wytwórczych
 - przyłączonych do sieci przesyłowej
 - oraz jednostek wytwórczych
 - o mocy osiągalnej równej 50 MW
 - lub wyższej przyłączonych
 - do koordynowanej sieci 110 kV,
 - uwzględniając umowy
 - z użytkownikami systemu przesyłowego
 - oraz techniczne ograniczenia w systemie



Energia elektryczna

Obowiązki operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych – art. 9c do 9d ustawy – Pe.

Operator systemu przesyłowego, elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego w zakresie systemu przesyłowego [...], jest odpowiedzialny m.in. za:

7. zarządzanie zdolnościami przesyłowymi połączeń z innymi systemami elektroenergetycznymi,
8. opracowywanie planów działania na wypadek zagrożenia wystąpienia awarii o znacznych rozmiarach w systemie elektroenergetycznym oraz odbudowy tego systemu po wystąpieniu awarii
9. utrzymanie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa systemu przesyłowego i dystrybucyjnego



Energia elektryczna

Obowiązki operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych – art. 9c do 9d ustawy – Pe.

W stosunku do operatorów systemu dystrybucyjnych, elektroenergetycznych lub systemów połączonych elektroenergetycznych ustawa nakłada na nich podobne obowiązki w zakresie tworzenia podstaw bezpieczeństwa energetycznego tylko w skali mikro (w odniesieniu do systemów dystrybucyjnych za ruch, których odpowiedzialni są poszczególni OSD). Do podstawowych obowiązków w tym zakresie należy zaliczyć:

- prowadzenie ruchu sieciowego w sposób efektywny,
- eksploatacja, remonty konserwacja sieci dystrybucyjnej w celu zapewnienia niezawodności dostaw,
- rozbudowa sieci oraz planowanie rozwoju sieci z uwzględnieniem przedsięwzięć proefektywnościowych oraz rozwoju mocy wytwórczych przyłączanych do sieci,
- utrzymywanie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa pracy sieci dystrybucyjnej oraz współpraca z OSP w celu utrzymania tego bezpieczeństwa.

Planowanie energetyczne jako element tworzenia bezpieczeństwa energetycznego – przedsiębiorstwa art. 16 ustawy – Pe.

PLANY PRZEDSIĘBIORSTW ENERGETYCZNYCH

Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii sporządzają dla obszaru swojego działania plany rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię uwzględniając miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego albo kierunki rozwoju gminy określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (na okres nie krótszy niż 3 lata).

Operator systemu elektroenergetycznego sporządza plan rozwoju na okresy nie krótsze niż 5 lat, oraz prognozy dotyczące stanu bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej na okresy nie krótsze niż 15 lat

Plan rozwoju operatora systemu elektroenergetycznego powinien określać wielkość zdolności wytwórczych i ich rezerw, preferowane lokalizacje i strukturę nowych źródeł, zdolności przesyłowych lub dystrybucyjnych w systemie elektroenergetycznym i stopnia ich wykorzystania, a także działania i przedsięwzięcia zapewniające bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej

Planowanie energetyczne jako element tworzenia bezpieczeństwa energetycznego (art. 19 i 20 ustawy – Prawo energetyczne).

ZADANIA GMINY

Wójt, burmistrz, prezydent, **opracowuje** dla całości lub części obszaru gminy **projekt założeń do planu zaopatrzenia** w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, który powinien określać:

Ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło energię elektryczną i paliwa gazowe.

Przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych.

Możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii **z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w odnawialnych źródłach energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych.**

Zakres współpracy z innymi gminami

Rada gminy uchwała założenia do **planu zaopatrzenia** w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

Planowanie energetyczne jako element tworzenia bezpieczeństwa energetycznego (art. 19 i 20 ustawy – Prawo energetyczne).

W przypadku, gdy plany przedsiębiorstw energetycznych nie zapewniają realizacji założeń – wójt, burmistrz, prezydent opracowuje **projekt planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe**, który powinien zawierać:

Propozycje w zakresie rozwoju i modernizacji poszczególnych systemów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

Propozycje w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii i wysokosprawnej kogeneracji.

Harmonogram realizacji zadań.

Przewidywane koszty realizacji proponowanych przedsięwzięć oraz źródło ich finansowania.

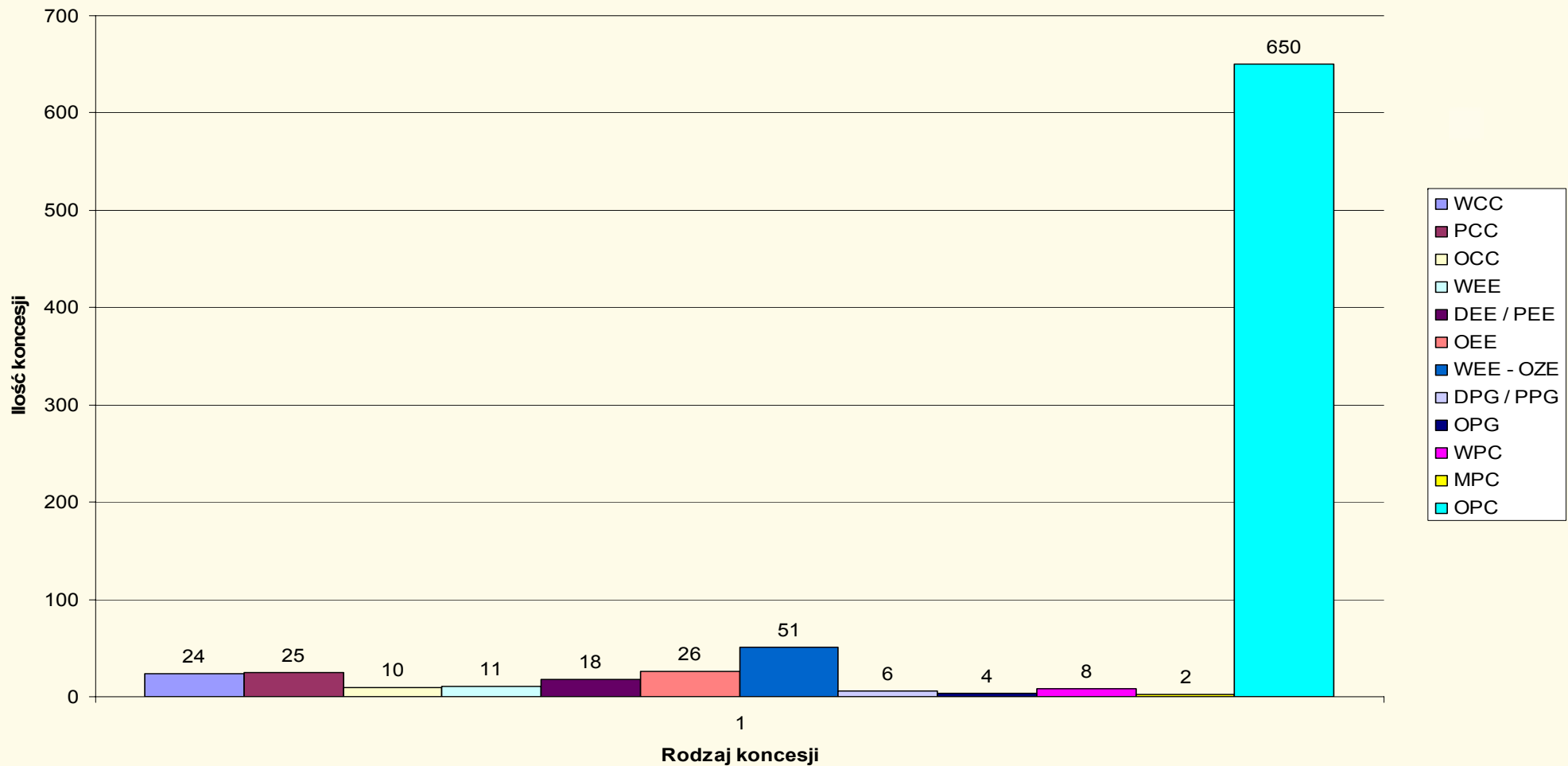
Rada gminy uchwala plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

W celu realizacji plany gmina może zawierać umowy z przedsiębiorstwami energetycznymi.

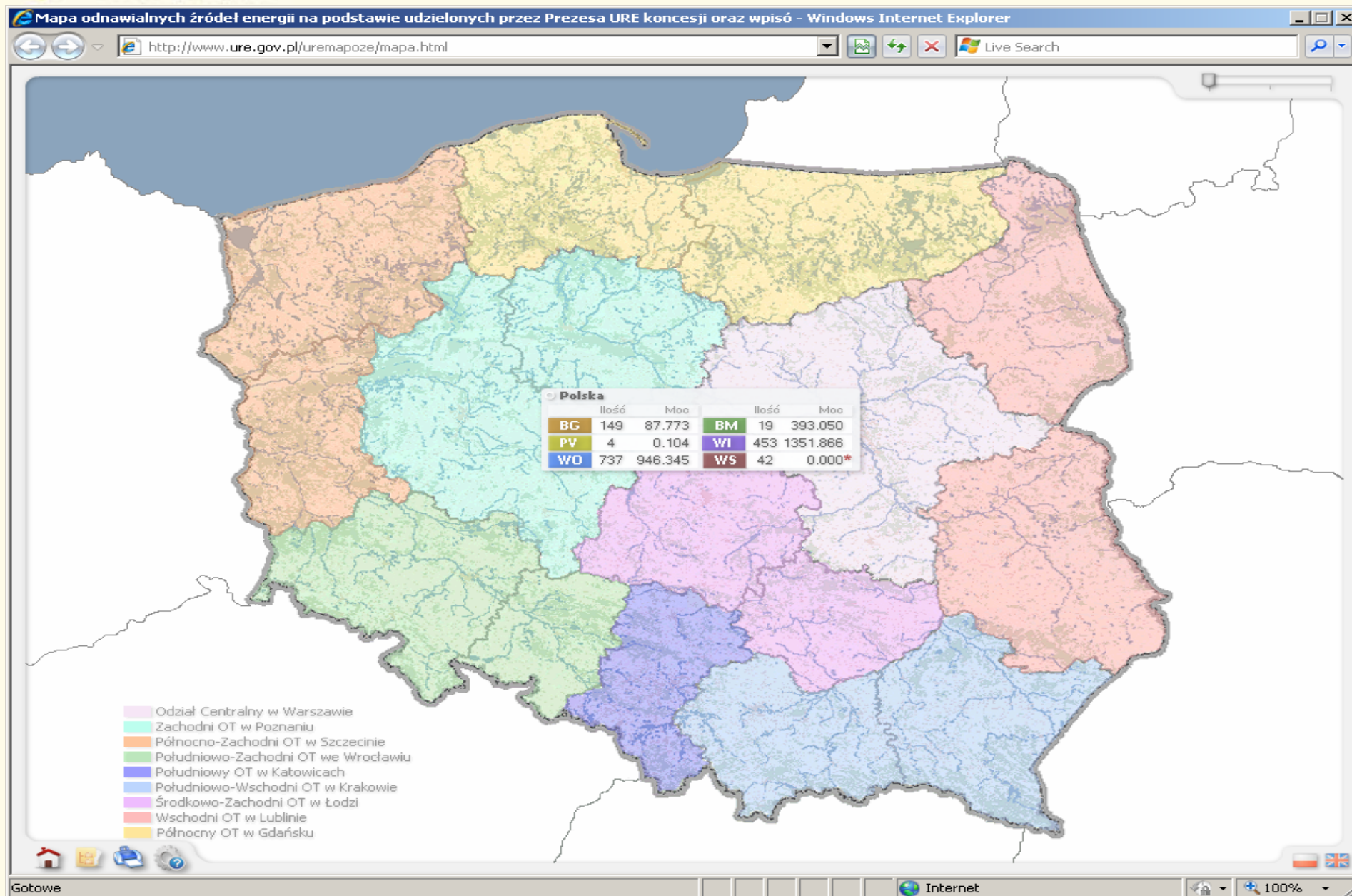
Koncesjonowanie

- Obowiązek posiadania koncesji – art. 32 ustawy –Prawo energetyczne

Koncesje Małopolska



Mapa OZE

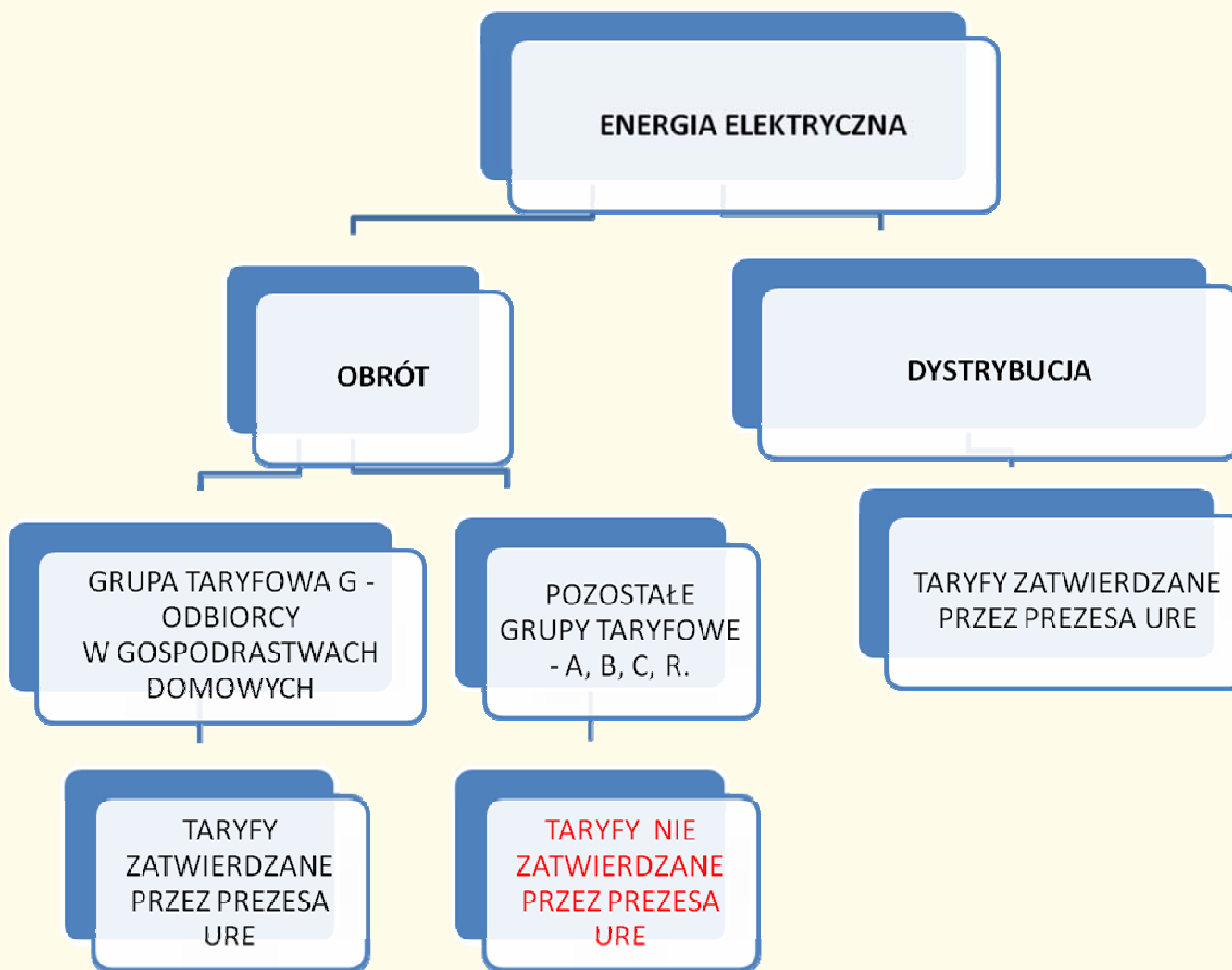


- Udzielanie/zmiana i cofanie koncesji
- Opinia zarządu województwa
- Obowiązek informowania o zamiarze zaprzestania wykonywania działalności objętej koncesją na 18 miesięcy przed zaprzestaniem.
- Art. 40 ust. 1 – pomimo wygaśnięcia koncesji – dalsze prowadzenie działalności przez okres nie dłuższy niż 2 lata, jeżeli wymaga tego interes społeczny.

Taryfowanie

- Taryfa – zbiór cen i stawek opłat oraz warunków ich stosowania, opracowany przez przedsiębiorstwo energetyczne i wprowadzany jako obowiązujący dla określonych w nim odbiorców w trybie określonym ustawą.
- Zatwierdzanie przez Prezesa URE taryf przedsiębiorstw posiadających koncesje.
 - - weryfikacja kosztów uzasadnionych prowadzenia działalności
 - - ochrona interesów odbiorców przed nieuzasadnionym wzrostem cen
- Kontrola stosowania taryf
- Postępowania o ukaranie w trybie art.. 56 ustawy – Prawo energetyczne.

Taryfy zatwierdzone przez Prezesa URE w elektroenergetyce



Działania podejmowane przez Prezesa URE w ramach zapewniania bezpieczeństwa energetycznego w skali lokalnej

Zatwierdzanie taryf dla ciepła.

Rozstrzyganie sporów w trybie art. 8 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne (m.in. w zakresie wstrzymania dostaw). Możliwość wydania postanowienia określającego warunki podjęcia bądź kontynuowania dostaw.

Zimowe awarie sieci dystrybucyjnej - postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia lokalnemu OSD kary pieniężnej z art. 56 za nieutrzymywanie w należyтым stanie technicznym urządzeń i instalacji.

Monitorowanie istnienia warunków technicznych przyłączenia oraz dostarczania i odbioru energii elektrycznej, a także wydolności systemu dystrybucyjnego.

Rozpatrywanie skarg na działalność przedsiębiorstw energetycznych.

Kontrola utrzymywania zapasów paliw w przedsiębiorstwach energetycznych.

Dziękuję za uwagę



Urząd Regulacji
Energetyki